

نقش و جایگاه کارگران در ارتقاء امنیت اجتماعی

سیدعلی امیری

وقایع و اسرار

سرشناسه	: امیری، سید علی، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: نقش و جایگاه کارگران در ارتقاء امنیت اجتماعی
مشخصات نشر	: تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی الماس دانش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۳ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۹-۱۱۰-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	: فبیای مختصر
یادداشت	: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۹۶۳۹۳

مرکز پخش:

پخش علوم و فنون ایران

تلفن: ۰۹۱۲۶۸۶۹۸۳۳-۶۶۹۶۸۰۵۸

انتشارات الماس دانش

تلفن: ۶۶۴۹۳۷۵۳

ناشر : مؤسسه فرهنگی انتشارات الماس دانش

عنوان کتاب : نقش و جایگاه کارگران در ارتقاء امنیت اجتماعی

نویسنده : سید علی امیری

ویراستار : کاظم زرین

طراح جلد : سید علیرضا گشتایی

شمارگان : ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول- ۱۳۹۴

قیمت : ۱۵۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۹-۱۱۰-۶

کلیه حقوق و حق چاپ متن، طرح روی جلد و عنوان کتاب با نگرش به قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

۷	مقدمه
۱۱	فصل اول: امنیت، تعاریف و تفاسیر
۱۲	۱- امنیت، تعاریف و تفاسیر
۱۲	۱-۱- معنا و مفهوم «امنیت»
۱۵	۲-۱- تعاریف «امنیت»
۱۹	۱-۲-۱- ذهنی بودن امنیت
۲۰	۲-۲-۱- نسبی بودن امنیت
۲۱	۳-۲-۱- نارسایی، بافت وابسته و جدال برانگیز ماهوی سایر مفاهیم وابسته به امنیت
۲۲	۴-۲-۱- عدم پایداری مرز هویتی در تعریف «خودی / دیگری» امنیت
۲۲	۵-۲-۱- ماهیت متغیر محیط امنیتی
۲۳	۶-۲-۱- اقسام امنیت از نظر جغرافیایی
۲۴	۷-۲-۱- اقسام امنیت با توجه به محل استقرار و عامل به وجود آورنده آن
۲۴	۸-۲-۱- اقسام امنیت از لحاظ ساختاری
۲۴	۱-۸-۲-۱- امنیت فردی
۲۵	۲-۸-۲-۱- امنیت اجتماعی
۳۱	۳-۱- مؤلفه‌ها و ویژگی‌های امنیت
۳۵	۴-۱- نگاهی به نابسامانی‌ها و آسیب‌های امنیتی
۳۵	۱-۴-۱- معنا و مفهوم «آسیب‌شناسی»
۴۵	۵-۱- راهکارها و راهبردهایی در جهت پیشگیری از تهدیدها و آسیب‌های امنیتی
۴۵	۱-۵-۱- نگاهی به اصول پیشگیری از تهدیدها و آسیب‌های امنیتی
۴۶	۶-۱- راهبردهای امنیتی
۴۷	۷-۱- راهکارهای جامعه‌شناختی
۴۹	۸-۱- سایر راهکارها و ملاک‌های پیشگیری و مقابله با نابسامانی‌ها
۵۱	۹-۱- بحث و نتیجه‌گیری

فصل دوم: تاریخچه پیدایش و تحول تشکل‌های کارگری در ایران..... ۵۴

۲- تاریخچه پیدایش و تحول تشکل‌های کارگری در ایران..... ۵۵

۲-۱- مقدمه..... ۵۵

۲-۲- روند شکل‌گیری تشکل کارگری..... ۵۵

۲-۳- روند پیدایش تشکل‌های کارگری در جهان..... ۶۶

۲-۳-۱- مراحل اولیه (قبل از قرن هجدهم)..... ۶۶

۲-۳-۲- تحول اتحادیه‌های صنفی..... ۶۹

۲-۳-۳- تحول در موقعیت اجتماعی کارگران..... ۷۰

۲-۴-۱- اولین جنبش‌های کارگری..... ۷۱

۲-۴-۲- جنبش‌های کارگری در عصر جدید..... ۷۳

۲-۴-۳- پیدایش تشکل‌های کارگری در کشورهای منتخب جهان..... ۷۵

۲-۴-۱- چگونگی پیدایش تشکل‌های کارگری در فرانسه..... ۷۵

۲-۴-۲- چگونگی پیدایش تشکل‌های کارگری در انگلستان..... ۸۰

۲-۴-۳- چگونگی پیدایش تشکل‌های کارگری در آلمان..... ۸۲

۲-۴-۴- چگونگی پیدایش تشکل‌های کارگری در اتحاد جماهیر شوروی سابق..... ۸۳

۲-۴-۵- چگونگی پیدایش تشکل‌های کارگری در آمریکا..... ۸۴

۲-۵- روند پیدایش تشکل کارگری در ایران..... ۸۶

۲-۶- سیر تحولات تشکل‌های کارگری در ایران..... ۸۹

۲-۶-۱- سیر تحولات تشکل‌های کارگری ایران قبل از انقلاب اسلامی..... ۹۵

۲-۶-۲- روند تحولات تشکل‌های کارگری ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی..... ۱۰۳

فصل سوم: بررسی وضعیت موجود تشکل‌های کارگری و کارکرد آن‌ها در ایران..... ۱۰۸

۳- بررسی وضعیت موجود تشکل‌های کارگری و کارکرد آن‌ها در ایران..... ۱۰۹

۳-۱-۱- تشکل‌های فعال جامعه کارگری ایران..... ۱۰۹

۳-۱-۱-۱- شورای اسلامی کار..... ۱۰۹

۳-۱-۱-۲- چگونگی تأسیس و رسمیت یافتن شورای اسلامی کار..... ۱۱۲

۳-۱-۱-۳- وظایف و اختیارات شورای اسلامی کار.....	۱۱۳
۳-۱-۱-۴- نحوه نظارت بر عملکرد شورای اسلامی کار و چگونگی انحلال آن.....	۱۱۶
۳-۱-۲- انجمن اسلامی کارگران.....	۱۱۹
۳-۱-۳- انجمن صنفی کارگری.....	۱۱۹
۳-۱-۴- نماینده کارگران.....	۱۲۲
۳-۱-۵- کانون‌های عالی.....	۱۲۳
۳-۱-۶- کانون عالی شوراهای اسلامی کار سراسر کشور.....	۱۲۴
۳-۱-۷- کانون عالی انجمن‌های صنفی.....	۱۲۵
۳-۱-۸- خانه کارگر.....	۱۲۶
۳-۱-۹- آمار تشکلهای کارگری در ایران.....	۱۳۰
۳-۱-۱۰- ارتباط و تعامل تشکلهای کارگری با احزاب و نظام سیاسی کشور.....	۱۳۱
فصل چهارم: نگاهی به برخی چالش‌های فراروی جامعه کارگری.....	۱۳۷
۴- نگاهی به برخی چالش‌های فراروی جامعه کارگری.....	۱۳۸
۴-۱- مقدمه.....	۱۳۸
۴-۲- مراحل شکل‌گیری و تکوین تحرکات کارگری در کشور.....	۱۴۱
۴-۲-۱- مرحله اول آگاهی‌بخشی.....	۱۴۲
۴-۲-۲- آگاهی‌بخشی در خصوص مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی جامعه هدف.....	۱۴۲
۴-۲-۳- نتایج و دستاوردهای ناشی از آگاهی‌بخشی.....	۱۴۲
۴-۲-۴- روش‌های موردتوجه در مرحله آگاهی‌بخشی.....	۱۴۳
۴-۲-۵- تحلیل مرحله آگاهی‌بخشی.....	۱۴۴
۴-۲-۶- مرحله دوم: تحریک احساسات و فعال‌سازی تعلقات و گرایش‌های قومی جامعه کارگری.....	۱۴۵
۴-۲-۷- نتایج و دستاوردهای ناشی از تحریک و فعال‌سازی.....	۱۴۶
۴-۲-۸- روش‌ها و سیاست‌های موردتوجه در مرحله تحریک و فعال‌سازی.....	۱۴۶
۴-۲-۹- تحلیل مرحله تحریک و فعال‌سازی.....	۱۴۷
۴-۲-۱۰- مسئله گروه‌های خشونت‌طلب و اقراطی.....	۱۴۸

۱۴۹	۴-۲-۱۱- مرحله سوم: شکل‌گیری جنبش‌های توده‌ای فراگیر
۱۵۰	۴-۲-۱۲- روش‌ها و سیاست‌های موردتوجه در مرحله شکل‌گیری جنبش‌های توده‌ای
۱۵۰	۴-۲-۱۳- تحلیل و نتایج مرحله شکل‌گیری جنبش‌های توده‌ای
۱۵۲	۴-۳- ارزیابی و تطبیق روند تحرکات و اعتراضات کارگری کشور و مراحل سه‌گانه
۱۵۲	۴-۳-۱- مدل وفاداری-اعتراض-خروج
۱۵۳	۴-۳-۲- شرایط تعادل و عدم تعادل
۱۵۷	۴-۳-۳- تحلیل وضعیت اعتراضات کارگری در ایران با استفاده از مدل وفاداری-اعتراض-خروج
۱۶۰	۴-۴- تحلیل نهایی
۱۶۰	۴-۵- راهکارهای کلان تقویت کارکرد مثبت جامعه کارگری
۱۶۳	فصل پنجم: نقش و تأثیر کارگران بر شکل‌گیری هویت ملی و ایجاد امنیت ملی
۱۶۴	۵- نقش و تأثیر کارگران بر شکل‌گیری هویت ملی و ایجاد امنیت ملی
۱۶۴	۵-۱- مقدمه
۱۶۷	۵-۲- هویت ملی
۱۶۹	۵-۳- امنیت ملی
۱۷۱	۵-۴- بحث و نتیجه‌گیری
۱۸۴	منابع و مأخذ

از جمله مسائل مهمی که از دیرباز تاکنون، در اشکال مختلف، مطرح بوده است، مسئله‌ی «امنیت» می‌باشد که ابعاد و موضوعات مربوط به آن، در گذر زمان، تنوع و تعدد بسیاری یافته است. امروزه به واسطه‌ی همین طرح مسئله و حساسیت و اهمیت بیش از حد «امنیت»، حجم قابل توجهی از پژوهش‌ها و تحقیقات، بدان اختصاص یافته است و بررسی مؤلفه‌ها و ملاحظات امنیتی، یکی از سیاست‌ها و برنامه‌های حیاتی هر کشوری محسوب می‌شود.

جستجوی امنیت از مهم‌ترین کشش‌ها و انگیزه‌های انسانی است. این کشش با جوهر هستی انسان پیوندی ناگسستنی دارد. حفظ ذات و صیانت نفس از اساسی‌ترین میل‌های انسان است. انسان‌ها در پی برآوردن نیازهای زیستی با یکدیگر وارد مناسبات گوناگون می‌شوند و تشکیل جامعه می‌دهند. مهم‌ترین نیاز هر جامعه، خواه یک طایفه یا قبیله و چه یک قوم یا کشور، تأمین امنیت آن جامعه و افراد آن است.

از طرفی دیگر کارگران نیز به‌عنوان یک نیروی عظیم اجتماعی هستند که بخش قابل توجهی از این اجتماع را تشکیل می‌دهند و با دست توانای خود چرخ تولیدی و سازندگی را در زمینه‌های کشاورزی، صنعتی و خدماتی به سمت رشد و توسعه به حرکت درمی‌آورند. به موازات صنعتی شدن ابزار تولید و افزایش قدرت سرمایه در فرآیند تصمیم‌گیری‌ها، نیروی کار برای تولید ثروت بیشتر و کاهش هزینه تمام‌شده کالا، به شدت تحت فشار قرار گرفته است و کارگران، در دفاع از حقوق خود در مقابل صاحبان سرمایه، به ایجاد شکل‌های صنفی و سازمان‌دهی اعتراضات و تجمعات مدنی پرداخته و با اتکا به قدرت همبستگی خود موفق به برقراری توازن نسبی نیرو در مقابل سرمایه‌داران گردیده‌اند. تحرکات اعتراضی کارگران همواره به‌عنوان یک تهدید قلمداد شده و آن را به‌عنوان یک مقوله ضدامنیتی تفسیر کرده‌اند. و این در حالی است که زمان آن رسیده که چاره‌اندیشی برای فرآیند بیان اعتراضات و نارضایتی‌های جامعه کارگری و تعیین حدود آن انجام پذیرد و

ضمن ساماندهی تشکلهای کارگری در چارچوب تعریفشده مطالبات ایشان را کانالیزه نمود. برقراری هدفمند حمایت‌های قانونی از اعتراضات به حق جامعه کارگری نیز می‌تواند بسیار راهگشا باشد.

بر این اساس، بررسی امنیت و عوامل تهدیدکننده‌ی آن، موضوع مهم و حساسی است که می‌تواند در این خصوص، پژوهش‌های علمی بسیاری انجام پذیرد و کتب متعددی مورد تدوین و تألیف قرار گیرد، اما بی‌شک گستره‌ی وسیع امنیت و پیچیدگی آسیب‌های امنیتی و همچنین محدودیت منابع درخور، اجازه‌ی بررسی جامع و کامل این موضوع را عملاً به ما نمی‌دهد. از این رو ما با عرضه این کتاب سعی داریم تا به ترسیم خطوط کلی امنیت و نقش و جایگاه کارگران در ارتقاء امنیت بماند نماییم، البته با این امید که در کتب و آثار بعدی بتوانیم ابعاد دیگری از این مقوله‌ی مهم را به بحث و نظر بگذاریم.

از این لحاظ باید کتاب حاضر را به‌خاطر دربرداشتن تحلیل‌هایی نسبتاً جامع و مفید درباره برخی از مؤلفه‌های امنیتی مرتبط با جامعه کارگری اثر مفید و ارزشمند خواند. این کتاب شامل فصولی است که هرکدام از آن کنکاشی هستند درباره وضعیت جامعه کارگری و آسیب‌ها و تهدیدهایی که امنیت جامعه را با خطرات بسیاری روبه‌رو می‌سازند و یا تضمینی هستند برای امنیت پایدار جامعه. بر همین اساس، این کتاب بر اساس محورهای ذیل تنظیم و تدوین شده است:

محور اول، «امنیت، تعاریف و تفاسیر»، حاوی تعاریف و دیدگاه‌های مختلف از مفاهیم امنیت و «مؤلفه‌ها و مشخصه‌های مداخله در امنیت اجتماعی»، که به بررسی تمام خطوط کلی مؤلفه‌ها و ویژگی‌های امنیت، آن‌هم با نگاهی جامع می‌پردازد.

محور دوم به تبیین و تحلیل برخی از مؤلفه‌های مداخله در امنیت اجتماعی می‌پردازد.

محور سوم به بررسی نقش و جایگاه جامعه کارگری در ارتقاء امنیت اجتماعی خواهد پرداخت.

بی شک تألیف کتاب مذکور مستلزم هموار نمودن زمینه‌های فراوانی بوده است و این ممکن نبود مگر با راهنمایی، مشاوره و مساعدت‌های دست‌اندرکاران و صاحب‌نظران در این امر.

لذا مؤلف وظیفه خود می‌داند تا از زحمات بی‌دریغ کلیه افرادی که به هر نحو در ارتباط با تدوین این کتاب نقش مؤثر داشته‌اند، قدردانی نموده و سپاس و امتنان خویش را به محضر آنان ابلاغ نمایم.

سید علی امیری

www.ketab.ir